

Eduskunnan hallintovaliokunta
AI FI 29/2024
16.5.2024

Amnesty International Suomen osasto
Hietaniemenkatu 7 A
00100 Helsinki
P: 09 8562 0600
E: amnesty@amnesty.fi
W: amnesty.fi

Lausunto: HE 28/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain 20 ja 21 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Amnesty International Suomen osasto kiittää hallintovaliokuntaa mahdollisuudesta lausua otsikon asiassa.

Amnesty ei kannata hallituksen esityksessä esitettyjä muutoksia. Amnesty katsoo, ettei esityksessä anneta hyväksyttäviä perusteluja esitetuille muutoksille, joilla heikennettäisiin kansainvälistä suojelua hakevien, tilapäistä suojelua saavien sekä ihmiskaupan uhrien oikeuksien toteutumista.

Amnesty katsoo, ettei hallituksen esityksessä osoiteta, että vastaanottoraha ja käyttöraha turvaisivat esitettyjen muutosten jälkeen ihmisarvoisen elämän kannalta välttämättömän toimeentulon ja huolenpidon siten kuin kansainväliset ihmisoikeusnormit ja perustuslain 19 §:n 1 momentti edellyttävät. Esityksessä esitetyt muutokset ovat syrjiviä. Amnesty katsoo, ettei esitys myöskään vastaa vastaanottodirektiivin (2013/33/EU) jäsenvaltioilta edellyttämää turvapaikanhakijoiden toimeentuloturvan tasoa. Alla tarkemmat perustelut.

1. Perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista heikentävät muutokset eivät ole perusteltuja hallituksen niille asettamien tavoitteiden valossa

Esityksellä toteutetaan pääministeri Orpon hallitusohjelman kirjausta vastaanottorahan pienentämisestä, joka on hallitusohjelmassa osa ”vapaaehtoisen paluun ja maasta poistumisen pakettia”. Esityksen mukaan muutoksilla pyritään ”vähentämään turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmän houkuttelevuutta niin, ettei Suomeen hakeuduttaisi anomaan kansainvälistä suojelua perusteettomasti.” **Esityksessä kuitenkin tunnustetaan, että ”[v]astaaanottorahan määrän vaikutuksesta perusteettomasti kansainvälistä suojelua hakevien**

määrään ei ole todennettua tietoa”, eikä esityksen suoraa vaikutusta tämän tavoitteen saavuttamiseen pystytä arvioimaan.

Edellä todetusta huolimatta esityksessä annetaan voimakkaasti kuva, että vastaanottoraha jonkinlaisena 'vetovoimatekijänä' vaikuttaisi kansainvälisen suojelun hakemiseen. Lainsäädännön arviointineuvosto nosti lausunnossaan keskeiseksi puutteen sen, että esitysluonnoksesta ei ilmennyt vastaanottorahan suuruudella olevan todennettua vaikutusta perusteettomasti kansainvälistä suojelua hakevien määrään.¹ Lisäksi on huomioitava, että esitetyt muutokset vaikuttavat myös tilapäistä suojelua saaviin sekä ihmiskaupan uhreihin.

Esityksessä myös kerrotaan turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmän houkuttelevuuden vähentämisen olevan "[e]rityisen tärkeää" "Suomen itärajan tilannetta ja hybridivaikuttamista silmällä pitäen". Esityksessä ei perustella lainkaan miksi ja millä tavoin lakiesitys on merkityksellinen itärajan tilanteen ja hybridivaikuttamisen kannalta. Perusteluiden puuttuessa **Amnesty katsoo, että vastaanottorahan tason kehystäminen tällä tavoin turvallisuuskysymykseksi on erittäin ongelmallista. Lakiesityksessä luodaan perusteetonta kuvaa näistä ihmisryhmistä turvallisuusuhkina. Samalla turvallistetaan turvapaikanhakijat, tilapäistä suojelua saavat ihmiset ja ihmiskaupan uhrit.** Amnesty katsoo, että turvallistamisen diskurssin käyttö tässä yhteydessä suuntaa asiattomalla tavalla huomiota pois perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisen kannalta merkityksellisiltä lainsäädännön muutoksilta.

Esityksessä yhdeksi tavoitteeksi esitettyjen säästöjen osalta Amnesty viittaa Maahanmuuttoviraston lausuntoon esitysluonnoksesta, jossa todetaan, että **"[v]astaanottorahan alentaminen esitetyllä tavalla tulisi todennäköisesti lisäämään vastaanoton kokonaiskustannuksia merkittävästi."**²

Amnesty toteaa painokkaasti, että hallituksen esityksessä esitetyt perus- ja ihmisoikeuksien toteutumiseen heikentävästi vaikuttavat muutokset eivät ole asianmukaisella tavalla perusteltuja esityksen tavoitteiden valossa.

2. Esitys on ristiriidassa perus- ja ihmisoikeusvelvoitteiden kanssa

Hallituksen esitys vastaanottolain väliaikaisesta muuttamisesta on merkityksellinen perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisen kannalta. Perustuslakivaliokunta (PeVL 59/2010 vp) on katsonut vastaanottorahan tason olevan merkityksellinen perustuslain 19 §:n 1 momentin kannalta.

Amnesty katsoo, että esitys on merkityksellinen myös perusoikeuksien rajoitusedellytysten (PeVM 25/1994 vp) ja ihmisoikeuksien rajoitusedellytysten näkökulmasta (YK:n taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien komitea, Yleiskommentti 3, 1990), eikä siinä esitettyjä muutoksia voida pitää edellytetyllä tavalla hyväksyttävänä, oikeasuhtaisina ja välttämättöminä.

Esityksen mukaan "[p]erustuslakivaliokunnan tulkintoihin nojaten voidaan todeta, että toimeentulonturvaa voidaan heikentää ainakin silloin kun julkisen talouden tila on

huonontunut ja etuus on välittömästi julkisen vallan rahoittama.” Esityksessä ei mainita, että esitettyjen heikennysten on perustuslakivaliokunnan mukaan silti täytettävä perus- ja ihmisoikeuksien rajoitusedellytykset (PeVM 25/1994 vp). Perustuslakivaliokunta (PeVL 55/2016 vp, PeVL 27/2016 vp) on katsonut, että ”Suomen houkuttelevuuden vähentämistä turvapaikanhakumaana on perustuslain 22 § huomioiden pidettävä perusoikeuksien rajoittamisperusteiden hyväksyttävyyksvaatimuksen kannalta varsin ongelmallisena perusteena lainsäädäntöhankkeelle.”

Kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (’vastaanottolain’) 19 §:n 1 momentin mukaan vastaanottoraha myönnetään ”ihmisarvoisen elämän kannalta välttämättömän toimeentulon turvaamiseksi ja itsenäisen selviytymisen edistämiseksi”. Vastaanottolain esitöissä määritellään vastaanottorahan rahana maksettavan osuuden olevan 70 prosenttia toimeentulotuen perusosasta ja hyödykkeinä annettavan osuuden olevan 30 prosenttia toimeentulotuen perusosasta. Perustuslakivaliokunta (PeVL 59/2010 vp) katsoi vastaanottorahan rahana annettavan etuuden tason voivan olla 70 prosenttia toimeentulotuen perusosasta, kunhan loppuosa annettaisiin hyödykkeinä.

Vastaanottorahaa ei otettu käyttöön siksi, että lainsäätäjät katsoivat valtion voivan maksaa vastaanottorahan saajille merkittävästi viimesijaista toimeentulotukea alempitasoista tukea. Hallituksen esityksen (HE 266/2010 vp, s. 33) mukaan syy kansainvälistä suojelua hakevien ja ihmiskaupan uhrien toimeentulon irrottamiseen toimeentulotuesta oli ennen kaikkea se, että vastaanottorahan myöntäminen on yksinkertaisempaa kuin toimeentulotuen myöntäminen, minkä vuoksi se soveltuu paremmin kansainvälistä suojelua hakevien vastaanoton tarpeisiin. Vastaanottorahan taso kuitenkin sidottiin lakia säädettäessä yksiselitteisesti toimeentulotuen tasoon.

Vuonna 2010 vastaanottorahan määrä oli lain tarkoittamalla tavalla 70 prosenttia toimeentulotuen perusosan määrästä. Vastaanottorahan suuruus toimeentulotuen perusosaan verrattuna on sittemmin pienentynyt, ja on nyt vain noin 59 prosenttia toimeentulotuen perusosan määrästä. Etuuksien välistä tasoeroa ovat kasvattaneet vastaanottorahaan eri aikoina kohdistuneet indeksitarkistusten jäädytykset ja toisaalta toimeentulotuen korotukset. Vastaanottorahaan on viimeksi vuoden 2024 alusta kohdistunut indeksijäädytys, jonka on tarkoitus kestää vaalikauden loppuun.

Edellä esitetty huomioiden olisi oikeudellisesti haastavaa esittää vastaanottorahan tasolle lisäleikkauksia, kun vastaanottorahan taso on lainsäädännössä sidottu toimeentulotuen tasoon. Ilmeisesti siksi vastaanottorahan tasolle esitetään hallituksen esityksessä viimesijaisen toimeentulotuen tilalle uutta oikeudellista vertailukohtaa, jolla perustellaan vastaanottorahan tason alentamista entisestään. Uusi vertailukohta on esityksen mukaan paperittomina eläville ihmisille niin sanottuna ”välttämättömänä toimeentulotukena myönnettävien toimeentulotuen laskennallisten ravintomenojen taso”. Toimeentulotuesta annetun lain esitöiden (HE 127/2022 vp) mukaan jokaisella maassa olevalla henkilöllä, mukaan lukien paperittomina elävillä ihmisillä, on ”oikeus saada kiireellisessä tilanteessa tukea välttämättömän avun turvaamiseksi siten, ettei hänen oikeutensa välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon vaarantuisi.” Lisäksi lain esitöissä todetaan, että ”[t]ilanteen

kiireellisyydellä viitataan harkinnan tilannekohtaisuuteen ja siihen, että kyseessä olisi luonteeltaan akuutti apu.” Kelan ohjeissa toimeentulotuen käsittelijälle todetaan, että Kela voi kiireellisissä tilanteissa myöntää perustoimeentulotukea välttämättömän toimeentulon ja huolenpidon tarpeeseen, jolloin päätös ”voidaan tehdä vain lyhyelle ajalle (päiviä) ja menoihin, jotka katsotaan asiakkaan kannalta välttämättömiksi (ruoka ja välttämättömät reseptilääkkeet).”³ **Paperittomina eläville ihmisille kiireellisessä tilanteessa akuuttiin välttämättömyystarpeeseen muutamiksi päiviksi kerrallaan myönnettävää tukea ei voi pitää hyväksyttävänä oikeudellisena viitekehyksenä vastaanottorahalle.** Päätöksiä toimeentulotuesta paperittomille tehdään vain muutamaksi päiväksi kerrallaan vastaamaan akuutteihin välttämättömyystarpeisiin kiireellisessä tilanteessa. **Vaikka kansainvälistä suojelua hakevat ihmiset, tilapäistä suojelua saavat ihmiset ja ihmiskaupan uhrit vailla kotikuntaa eivät oleskele vakinaisesti Suomessa, ei heidän tilanteensa ole verrannollinen paperittomuuteen.**

Hallituksen esityksessä perustellaan esitettävien muutosten hyväksyttävyyttä sillä, että hallitus pyrkii eri toimin lyhentämään turvapaikkaprosessin kestoja, jolloin vastaanottorahan alhainen taso vaikuttaisi sen saajiin vain ”lyhytaikaisesti”. Esityksen mukaan kansainvälistä suojelua hakevien ja myönteisen päätöksen saaneiden keskimääräinen vastaanottopalveluissa oleskeluaika on 390 vuorokautta. Tilapäistä suojelua Suomessa saava voi pääsääntöisesti hakea kotikuntaoikeutta vasta vuoden oleskelun jälkeen, mikäli hänellä ei ole työ- tai koulutuspaikkaa. Ihmiskaupan uhrilla kotikuntaoikeuden saaminen voi kestää noin vuoden. Siten ei voida sanoa, että vastaanottorahan leikkaus vaikuttaa saajiin vain lyhytaikaisesti. Hallituksen toimet turvapaikkaprosessin lyhentämiseksi saattavat vaikuttaa myöhemmin, mutta vastaanottorahan leikkaus halutaan voimaan ”mahdollisimman pian”. Tämä perustelisi pikemminkin pian voimaantulevan väliaikaisen lakimuutoksen perumista, kun hallitus joka tapauksessa suunnittelee vastaanottolain laajempaa uudistusta alkavaksi keväällä 2024.

Tässä yhteydessä on muistettava, että Suomi on saanut viime vuosina ihmisoikeussopimusten toimeenpanoa valvovilta elimiltä useita huomautuksia riittämättömästä sosiaaliturvan, mukaan lukien toimeentulotuen tasosta. Vuonna 2021 YK:n taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien komitea totesi Suomea koskevissa loppupäätelmissään (E/C.12/FIN/CO7), että vaalikaudella 2015–2019 tehdyt leikkaukset tekivät sosiaaliturvaetuuksien tasosta riittämättömän ja vaikuttivat kohtuuttomasti jo ennestään heikommassa asemassa oleviin ihmisryhmiin. Euroopan sosiaalisten oikeuksien komitea on toistuvasti antanut Suomelle moitteita liian matalasta etuuksien tasosta. Viimeksi helmikuussa 2023 komitea totesi useiden perusturvaetuuksien sekä toimeentulotuen tason olevan riittämätön (Decision on the merits, Finnish Society of Social Rights v. Finland 172/2018).

YK:n Lapsen oikeuksien komitea kiinnitti vuonna 2023 (CRC/C/FINCO/5–6) Suomea koskevissa loppupäätelmissään huomiota turvapaikanhakijalasten asemaan. Komitea suositteli, että Suomi varmistaa lasten oikeuksien toteutumisen, muun muassa välttämällä sellaisia sosiaaliturvaetuuksien leikkauksia, jotka vaikuttavat köyhyys- ja syrjäytymisvaarassa oleviin lapsiin. Komitea myös kehotti Suomea tehostamaan politiikkatoimia, joilla varmistetaan riittävä elintaso kaikille lapsille, muun muassa parantamalla turvapaikanhakijalasten, vammaisten lasten sekä paperittomina elävien lasten taloudellista tilannetta sekä nostamalla heille maksettavan sosiaaliturvan tasoa. YK:n lapsen oikeuksia

koskevan yleissopimuksen mukaan lapsen etu on ensisijainen julkisen tai yksityisen sosiaalihuollon, tuomioistuinten, hallintoviranomaisten tai lainsäädäntöelimien päätöksenteossa.

Vaikka on myönteistä, että esitysluonnoksessa esitettyjä leikkauksia lapsille ja yksinhuoltajille on lievennetty, on huomioitava, että näihin ryhmiin kohdistuvat esityksen leikkausten lisäksi jo aiemmin voimaan tullut vastaanottorahan indeksitarkistusten jäädytys. Esityksen ja indeksijäädytyksen yhteisvaikutus esimerkiksi alle 10-vuotiaalle lapselle olisi vuoden 2025 aikana 22 prosentin vähennys kuukausittain käytössä olevaan rahaan. Yksinhuoltajalle vähennys olisi vuoden 2025 aikana 11 prosenttia ja perheen kanssa asuvalle 10–17-vuotiaalle lapselle 13 prosenttia.

Esityksen mukaan vastaanottorahan pienentäminen voisi johtaa muun muassa siihen, että vastaanottokeskusten asiakkaat saattaisivat hakeutua nykyistä useammin erilaisten kirkon tai järjestöjen ylläpitämien ruokajakelujen pariin. Kirkkohallituksen lausunnossa esitysluonnoksesta todetaan: ”Toteutuessaan vastaanottorahan pienennys toisi todennäköisesti paineita evankelis-luterilaisen kirkon diakoniatyölle ja erityisesti sen taloudelliselle avulle. Tähän tarpeeseen seurakunnissa ei ole varauduttu.” **Amnesty toteaa, että on valtion velvollisuus huolehtia oikeuksien toteutumisesta, eikä tätä vastuuta voi siirtää muille toimijoille, kuten seurakuntien diakoniatyölle tai järjestöjen vapaaehtoiselle avulle.** Perustuslain 22 §:n mukaan julkisella vallalla on velvollisuus turvata perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen. On myös huomioitava, että hallitus on päättänyt mittavista järjestörahoituksen leikkauksista.

Paperittomuuden lisääminen lainsäädännöllä on perus- ja ihmisoikeusvelvoitteiden näkökulmasta kestäväntöntä

Hallituksen esityksen mukaan (s. 39) siinä esitetyt muutokset voivat lisätä paperittomuutta Suomessa. **Amnesty toteaa painokkaasti, että paperittomuuden lisääminen lainsäädännöllä ei ole perus- ja ihmisoikeusvelvoitteiden mukaista.**

Paperittomuus altistaa ihmiset ja perheet monin tavoin olosuhteille, joissa heidän perus- ja ihmisoikeutensa eivät toteudu. Paperittomina elävien ihmisten on vaikeaa ja marginalisoituneen tilanteensa vuoksi huomattavasti vaikeampi saada sellaista apua tilanteeseensa, joka turvaisi heidän oikeuksiensa toteutumisen.

Tällä vaalikaudella on useita muitakin lakihankkeita, joista on lausuntokierroksilla annetuissa asiantuntijalausunnoissa arvioitu niiden lisäävän paperittomuutta. Tällaisia esityksiä ovat esimerkiksi maahantulosäännösten kiertämistä koskeva hallituksen esitys sekä lakihanke 1600 euron tulorajan lisäämisestä työntekijän oleskelulupa. Tässä yhteydessä on myös huomioitava valmisteilla oleva hallituksen lakihanke, jossa tavoitteena on poistaa paperittomina eläviltä ihmisiltä oikeus välttämättömään terveydenhuoltoon.

3. Esitys ei ole EU:n vastaanottodirektiivin mukainen

EU:n vastaanottodirektiivi edellyttää, että jäsenvaltiot määrittävät turvapaikanhakijoille annettavan aineellisen tuen tason asianmukaisen viitekehysten perusteella, joka on direktiivissä asetettu siksi, jonka ”jäsenvaltio on lainsäädännössä tai käytännössä vahvistanut kansalaistensa riittävän elintason varmistamiseksi”.

Vaikka direktiivi sallii sen, että jäsenvaltio tarjoaa turvapaikanhakijoille alemmaa toimeentuloturva kuin kansalaisilleen, on toimeentuloturvan viitekehysten oltava valtion omille kansalaisilleen antama toimeentuloturva. Kansalaisia alemmalle tuen tasolle on direktiivissä mainittu kahdenlaisia tilanteita: 1. ”jos aineellista tukea tarjotaan osittain luontoissuorituksena” tai 2. ”jos kyseinen omiin kansalaisiin sovellettu taso tarjoaisi hakijoille tässä direktiivissä säädettyä korkeamman elintason.”

Hallituksen esityksessä esitetyt muutokset ovat ristiriidassa direktiivin asettamien velvoitteiden kanssa, sillä toimeentuloturvan viitekehys irrotetaan kansalaisille annettavan toimeentuloturvan viitekehyksestä. Lisäksi vastaanottoraha yhdistettynä luontoissuorituksiin ei kata eroa toimeentulotukeen.

Amnesty katsoo, ettei esitys ei ole myöskään tilapäisen suojelun direktiivin (2001/55/EY), ihmiskauppadirektiivin (2011/36/EU) tai ihmiskaupan vastaisesta toiminnasta annetun Euroopan neuvoston yleissopimuksen (Sops 43–44/2012) periaatteiden mukainen.

4. Esityksen perus- ja ihmisoikeusvaikutusten arviointi on puutteellinen, erityisesti yhteisvaikutusten osalta

Esityksen vaikutusten arvioinnista välittyy kuva esitettyjen muutosten ongelmallisuudesta, kuten tässä lausunnossa edellä mainitut riskit paperittomuuden lisääntymisestä Suomessa sekä siitä, että yhä useampi vastaanottorahan saaja joutuisi turvautumaan ruoka-apuun. Muita esityksessä mainittuja riskejä ovat muun muassa ”hyväksikäytön riskin kasvu”, ”ihmiskaupan ja työperäisen hyväksikäytön ilmitulon vaikeutuminen”, ”laitostuminen”, ”passivoituminen”, ”psykofyysinen oireilu”, ”psykososiaalisen tuen tarpeen kasvu”, ”lastensuojelutoimenpiteiden tarpeen lisääntyminen”, ”perheväkivallan kasvu”, ”yleinen perheiden huonovointisuus”, ”ruokavalion yksipuolistuminen”, ja ”sosiaalipalveluiden tarpeen kasvu”. Lähes kaikkien esityksessä arvioitujen kielteisten vaikutusten ja riskien kohdalla on esityksessä todettu, että vastaanottopalvelut lieventävät vaikutuksia. **Amnesty suhtautuu epäilevästi vastaanottopalveluiden kykyyn lieventää kaikkia esityksestä koituvia erilaisia kielteisiä vaikutuksia etenkin, kun esityksessä ei osoita lisäresursseja tähän työhön.** Amnesty pitääkin vaikutusarviointia tältä osin puutteellisena.

Lainsäädännön arviointineuvoston lailla **Amnesty katsoo, että ulkomaalaisia ja heidän maahantuloaan koskevien lakihankkeiden yhteisvaikutuksia olisi välttämätöntä arvioida.** Arviointineuvoston lausunnossa todetaan ”[y]ksittäisen säädöshankkeen vaikutus ulkomaalaisten toimeentulomahdollisuuksiin ei ole välttämättä kovin suuri, mutta

kokonaisuutena tarkasteltuna ulkomaalaisiin kohdistuvat toimeentulon heikennykset voivat olla merkityksellisiä. Toimeentulon heikentyminen voi altistaa esimerkiksi ihmiskaupalle ja pakkotyölle”. Yhteisvaikutusten arvioinnin tulisi sisältää kattava perus- ja ihmisoikeusvaikutusten arviointi, mukaan lukien sukupuoli-, vammais- ja lapsivaikutusten arvioinnit.

5. Amnestyn suositukset esityksen jatkovalmisteluun

- **Amnesty katsoo, että esityksessä HE 28/2024 esitettyjä muutoksia ei pidä hyväksyä,** sillä ne eivät ole valtion perus- ja ihmisoikeusvelvoitteiden tai vastaanottodirektiivin asettamien velvoitteiden mukaisia. Perus- ja ihmisoikeuksien turvaamiseksi vastaanottorahaan tulisi pikemminkin palauttaa indeksitarkistukset kuin alentaa sen tasoa entisestään.
- **Hallintovaliokunnan tulisi edellyttää hallitukselta, että ulkomaalaisia ja heidän maahantuloaan koskevien lakihankkeiden yhteisvaikutukset arvioidaan ennen kuin esityksistä annetaan mietinnöt.** Arvioinnissa tulisi painottaa riittävää perus- ja ihmisoikeusvaikutusten arviointia, mukaan lukien lapsi-, sukupuoli-, ja vammaisvaikutusten arviointia. Perus- ja ihmisoikeusvaikutusten arvioinnissa on huomioitava esitettyjen muutosten keskimääräisten vaikutusten lisäksi erityisesti haavoittuvassa ja marginalisoituneessa asemassa olevat ihmiset. **Yhteisvaikutusten arvioinnissa tulisi arvioida erikseen esitettyjen muutosten vaikutukset paperittomuuteen Suomessa.** Amnesty painottaa, että paperittomuuden lisääminen lainsäädännöllisin toimin ei ole perus- ja ihmisoikeusvelvoitteiden mukaista.
- **Vastaanottolain keväällä 2024 alkavassa laajemmassa uudistushankkeessa on uudistusta valmisteltava valtion perus- ja ihmisoikeusvelvoitteiden mukaisesti.** Uudistuksen valmistelussa on varmistettava, että Suomi panee täytäntöön ihmisoikeussopimusten toimeenpanoa valvovien elinten Suomelle antamat suositukset.

Kunnioittavasti

A handwritten signature in blue ink that reads "Niina Laajapuro".

Niina Laajapuro
Ihmisoikeustyön johtaja

Lisätietoja antaa: taloudellisten ja sosiaalisten oikeuksien asiantuntija Mariko Sato,
mariko.sato@amnesty.fi

Amnesty International on maailman suurin ihmisoikeusjärjestö, jonka toiminta perustuu yksittäisten ihmisten tuelle. Tukijoita on 10 miljoonaa, 150 maassa eri puolilla maailmaa. Amnesty on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton. Amnesty työskentelee kansainvälisesti ja Suomessa laaja-alaisesti ihmisoikeuksien edistämiseksi.

Viitteet

¹ Lainsäädännön arviointineuvosto, 5.4.2024, [Lainsäädännön arviointineuvoston lausunto sisäministeriölle hallituksen esityksen luonnoksesta kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta ja ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta](#).

² Maahanmuuttovirasto, 13.3.2024, [Lausunto hallituksen esityksestä laiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta ja ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain muuttamisesta](#), s. 1.

³ Kela, [Toimeentulotuen etuusohje](#) (luettu 1.3.2024), s. 144, 146–147.